

Catherine Mosbach

El personatge

arquitecta paisatgista

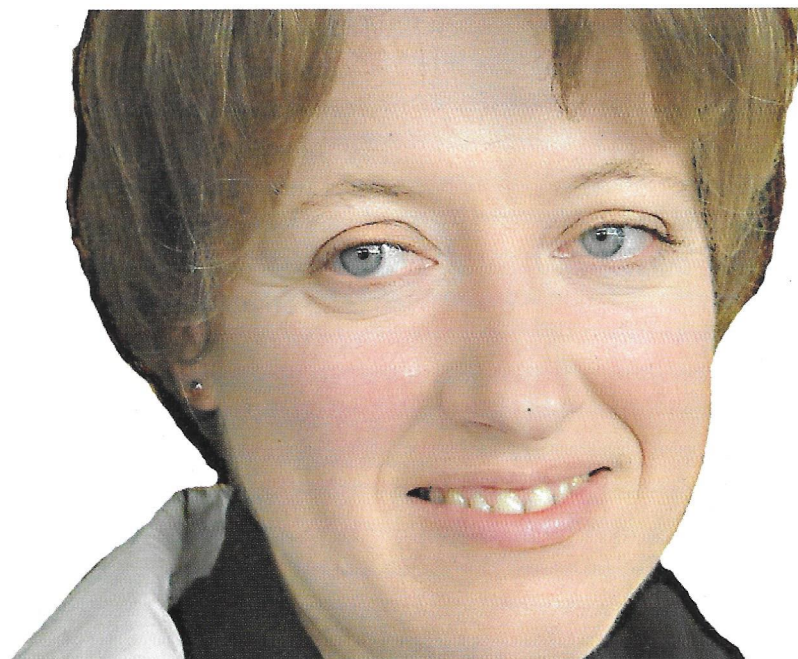
**“No hi ha espais perduts,
tot depèn de com els tractem”**

Diplomada per l'Escola Nacional Superior del Paisatge de Versailles, Catherine Mosbach és cofundadora i coeditora de la prestigiosa revista *Pages Paysages*. L'any 1993 rep el Trophée de l'Aménagement Urbain del grup Moniteur pels espais exteriors del grup A. Derry a Issy-les-Moulineaux, a prop de París. El 1995 obté el Trophée du Paysage, concedit pel Ministeri de Medi Ambient i Desenvolupament Regional francès, pels espais exteriors del grup E. Dolet, a la mateixa localitat. Premiada amb la beca Leonardo da Vinci del Ministeri d'Afers Estrangers francès. És professora visitant a l'Escola de Belles Arts de la Universitat de Pennsilvània, als Estats Units. Mosbach, guanyadora *ex aequo* del III Premi Europeu de Paisatge Rosa Barba pel projecte del Jardí Botànic

de Bordeus, ens parla en aquesta entrevista del moment que viu la disciplina del paisatgisme des del punt de vista del professional en un context cada cop més globalitzat.

Sra. Mosbach, vostè ha coordinat una jornada de debat en la IV Biennial Europea de Paisatge i en l'anterior edició va ser premiada en el certamen. Què significa personalment aquesta trobada que té lloc a la nostra ciutat?

En la nostra disciplina tenim, precisament, una manca de punts de trobada en què els professionals puguem discutir i debatre entre nosaltres i amb altres interlocutors. Barcelona ens ofereix aquesta possibilitat amb la biennial. És important que, en l'edició del 2006, els responsables hagin

decidit accedir a un nivell "superior" i pujar l'esglaó de la mostra, que òbviament continua, al de la reflexió.

La reflexió sembla suscitar diferències conceptuals importants entre els mateixos europeus. A través de les seves visites als Estats Units, ¿ha captat un estat d'opinió particular en els paisatgistes nord-americans?

La gran diferència entre Europa i els Estats Units és que, en aquest darrer país, la visió del que aquí entenem per espai públic és molt limitada, perquè tot està gestionat per la iniciativa privada. Els europeus, malgrat les visions diferents, treballem majoritàriament en l'espai públic, que és un concepte ben integrat. Això no vol dir que als Estats Units no hi hagi encàrrecs públics; a Nova York en tenim un exemple, tot i que, en el conjunt del país, aquest tipus d'encàrrecs és més excepcional. En canvi, a Europa, almenys a França, un país que conec bé, hi ha molts concursos per treballar en espais públics pràcticament cada setmana, i van en augment. Els professionals americans ens envegen aquesta situació.

L'arquitectura ha esdevingut una disciplina molt mediàtica. Creu que el paisatgisme es podrà mantenir al marge d'aquesta tendència?

No sé si puc respondre. En qualsevol cas, són els arquitectes els que juguen a aquest joc i, per tant, l'alimenten. Alguns paisatgistes, també. Però també és veritat -això es veu en casos concrets- que hi ha moltes maneres de ser mediàtic en funció de la pròpia personalitat. Dit això, podem parlar d'avantatges i d'inconvenients, que és tot un altre debat. Penso, sincerament, que, per als professionals, el que en podríem dir la "conversió en estrelles" o, més simplement, la fama, no té només efectes negatius, sinó que comporta elements molt positius, com la visibilitat del propi treball. A mi, en menor mesura, m'ha passat. El Premi Rosa Barba ha estat molt bo perquè així la meua feina ha entrat en alguns circuits de difusió més amplis. Després, tot això es pot utilitzar en un sentit o altre, millor o pitjor, però aquesta, com deia abans, és una discussió diferent.

A la biennal d'aquest any, un dels temes clau ha estat la discussió sobre lògica de mercat i paisatgisme. Quin és el seu posicionament en aquest debat?

La lògica del mercat té, malauradament, una influència enorme. Avui dia, a França, hi ha una gran demanda de parcs temàtics a imatge i semblança de Disneyland, que han desbancat els parcs d'atraccions tradicionals. I, és clar, si aquesta és la demanda, els paisatgistes hi responen, i això, sens dubte, orienta la professió d'una forma determinada.

Hem parlat de la relació dels professionals amb el poder econòmic. Com és la relació amb el poder polític?

Si fem bé la nostra feina, podem proposar

als polítics un programa d'intervencions que pugui articular la dimensió econòmica, la social i la cultural. Quan això ens passa estem en una situació òptima. I és possible que això succeeixi. Ho dic des de l'oportunitat que vaig tenir de col·laborar a la ciutat de Bordeus amb Alain Juppé. D'una banda, el polític ha de ser ambiciós, però sobretot ha de tenir confiança en l'ambició del professional. És això el que el polític ha de copsar i, per descomptat, el paisatgista, també. Un cop més, tot depèn de les persones.

La cultura contemporània valora molt tot el que és efímer, però, a priori, la vostra professió té en alta consideració la durada de les coses. És possible compatibilitzar això?

Sí. Es pot fer introduint elements canviants en els projectes, de manera que es puguin percebre els dos aspectes alhora: el permanent i l'efímer. Així és més dinàmic, perquè, efectivament, a les persones, per les raons que siguin, els agrada veure com les coses canvien en el decurs del temps.

La influència de la ciutat nord-americana a Europa ja és ben visible i amb ella es creen espais que no són ni camp ni ciutat i que queden aïllats entre infraestructures i urbanitzacions. Són espais amb mala premsa, però són potser una oportunitat per a la creació?

No hi ha mai espais perduts, tot depèn de la manera com els tractem. El que és segur és que tampoc n'hi haurà si hi fem alguna cosa; en definitiva, si hi treballem. Una altra consideració a fer sobre aquest tema és que no cal pensar que tots els espais han de tenir una raó de ser ben clara i precisa, amb un gran contingut. Hi ha espais destinats a fer la simple funció de transició entre altres espais. En qualsevol cas, no hi ha espais perduts, sinó espais sobre els quals no hi ha una voluntat precisa en un moment determinat. Però tot és possible sempre que hi hagi voluntat.

I diners, no?

Els diners no són sempre el primer factor, el més important és la voluntat de fer. Quan hi ha un desig, els diners ens troben.

Finalment, com a professional, ¿fins a quin punt la preocupa que el ciutadà mitjà sàpiga "llegir" una realització seva?

És cert que hi ha dues lectures, la dels professionals i la de la gent, que no es troben tan fàcilment. Històricament, a França, en tenim un exemple conegut amb la torre Eiffel i com es va rebre quan es va construir. No es pot exigir a un treballador que fa evolucionar una disciplina que sigui accessible a tothom en un moment determinat. És un fals problema i cal acceptar que les persones no comprenguin una realització concreta en els inicis, encara que més endavant és probable que acabin fent-la seva.

Albert Punsola

"Els diners no són sempre el primer factor, el més important és la voluntat de fer"

"A les persones els agrada veure com les coses canvien en el decurs del temps"